

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Mártzius 22-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Belgium.

Angliából sok ágyúzó és minden egyéb féle hadi készületeket hoztak ide által. Ezeket most hordják az Ánglus hadi szállítószekerek *Ostendéből* a' Frantzia határok felé. Ezen hadi készületekből *Valenciennes* várában nagy magazinumok állittatnak fel az *Elfglalo* armádának jobb szárnya' számára, a' melly 70000 emberekből áll. Ezek a' seregek már mind kvártélyokra szállottak Frantzia országnak Belgiummal határos tartományjaiban, a' hol hármashadi lineát formáltak és úgy szállottak meg bizonyos távolságra egymástól, hogy a' közzükbe helyheztetve lévő vigyázó tserportok által egymással mindenütt fenn tartják a' közösülést, úgy hogy, ha a' környülállás kívánná, az ő öszszegyülekezéssek igen hamar és könnyen megeshetne: de tetyességgel nem látszik gyaníthatónak lenni, hogy valaha valami efféle eszközökhöz való nyúlást kívánjanak a' környülállások; minthogy *Pikardiában*, *Arteziában*, és *Fr. Flandriában* a' lakosoknak sokkalta nagyobb részét csak annak obajtása lelkesíti, hogy ennyi hánykodások után, a' rend, békeség, és tsendesség által, a' közönséges boldogság állandó lábba állittathassék.

Orosz Birodalom.

A' *Petersburgi* Császári Udvarban Febr. 21-dikén tartották Anna Császári Nagy

Hertzegaszszonynak a' Belgiumi Koronaörökössel az *Orániai* Princzel való öszszeházasodásának innepét, a' melyre a' Birodalomnak minden főbb méltóságú tisztviselői (Nagy Dignitáriusai) 's Udvarnokjai hivatalosok valának.

"Azt beszélük, hogy *Sándor* Császár nem soká egy útát fog a' maga birodalmának belső részein tenni.

Gróf *Paar*, *Austriai* Csász. Generál-Adjutáns *Petersburgba* megérkezett. — Ezen városban egészen megrökökcent a' kereskedés; az Orosz kereskedő portékákknak egészen leszállott az ára; kevesen keresik. De a' külső portékák' állapotja is ekképpen van. Némelyek szerint az okozza ezt a' kereskedésbeli fogyatkozást, hogy a' Kereskedő portékák' *Tarifája* (vám-laistroma) a' melly felett most foly az Országlószéknél a' tanátskozás, még nzttsen meghatározva, 's következőképpen senki nem tudhatja, mihez tartsa magát. Nem tudják, hogy mi féle portékák maradnak-meg a' régi tilalom alatt, vagy mik vétetnek ki alólla, noha legközségesebb vélekedés az, hogy a' nemzeti szorgalmatoskodásnak 's iparkodásnak buzdittatása 's fenntartatása végett, kevés változással tovább is megfognak az eddig fennállott határozások maradni. A' finum posztót gondólják, hogy talám ki fog a' tilalom alól vétettetni.

Minekutánna az *Oldenburgi* özvegy Her-

izegné *Katalin* Orosz Nagyhercegaszszony a' Württembergi Koronaörökssel másodszori házasságra lépett volna, kinyilatkozattatta *Sándor* ő Cs. Felsege, hogy a' Nagyhercegné első házasságabeli *Oldenburgi Sándor* és *Péter* Hertzegeknek, az a' mostan országoló Nagyatyokkal egy társaságban, Gondviselőjök (Tutorjok) leszen, úgy mindazonáltal, hogy ezen Princzek mind addig a' magok édes anyyoknál maradassanak, míg fel nem nevednek. A' Nagyhercegnének jutott vagyonnak fele az ő tartatássokra fordítatik.

S v e t z i a.

*Stockhólm*bol fényes követség indúlt útnak Febr. 24-dikén *Petersburg* felé. A' fő Követ Gróf *Lövenhielm*; a' követség' egyébtagjai: mint *Tanátsos*, *Brandelur*, a' ki *Párisban* lévén, onnétegyenesen *Petersburgba* vette útját; *Wachmeister Károly* és *Axel* Grófok; Gróf *Rosen*; *Oberslajt*nánt *Sterschanz*, és *Testörző* *Hadnagy Peyron*. Ez a' fényes követség, mint látszik, azért menyen *Petersburgba*, hogy a' Császárnak, a' világ'tsenedességének helyreállittatásában való ditsőséges részesüléséért szerentsét kívánjon.

Nagy Britannia.

Febr. 29-dik napján a' *Karolina* koronaörökös *Hertzegeaszszony*' öszszeházassulásának a' *Sachsen-Coburgi Leopold* Princzel, minden előre való intézetei megtétettek, a' melly udvari gyűlésben és tanátskozásban a' Régens Princzen kívül jelen voltak, a' Királyné, *Karolina* koronaörökös *hercegeaszszony*, *Princz Leopold*, 's a' *Clarencei* *Hertzeg* és *Hertzegegné*. Ez a' házassági alkú *Brightonban* ment véghez, a' hol a' Régens Princz egy időtől fogva betegeskedik: de mint mondják már jobban érzi magát. —

János és *Lajos* ő *Austriai* Cs. Fő *Hertzegegek* Febr. 29-dik napján, *Kerein* nevű urnak könyvnyomtató - sajtóját méltóztattak megnézetni, a' melly ezen urnak tulajdon találmánya, a' ki ezt arra

a' tökéletességre vitte, hogy egy óra alatt 900 árkust nyom - ki az árkusnak mind két oldalán. —

Mártzius' 5-dikén *Londonbol Brightonba* menni szándékoztak ő Fő *Hertzegegek* a' *Régens Princz*hez bútsuzó látogatásra. —

A' *Karolina* nevű *Királyi* hajó *Deptfordban*; elkészülve állott, hogy onné *Frantzia* országba a' *Calaisi* kikötőhelybe által hozza ő Fő *Csász. Hertzegegek*. *Párison* által szándékoztak útjokat *Béts* felé venni ő *Császári* Fő *Hertzegegek*.

Parlamentomi Dolgok.

Az alsó házban, *Mártz. 1-ső* napján. — *Brougham*. — „Én ezen három tárgyak közül, t. i. a' most kérdésben lévő békességes kötések, a' mi *ármádáink*nak békességes időkre lejendő meghatároztatása, 's a' mi *Tulajdöntöl* fizetendő taksánk között, egygyiket a' többtől elválasztani soha nem tudom. Azon egy célra való mind a' három, úgy mint az *Ánglus* nép' szabadságainak semmivétetettésekre, vagy legalább arra, hogy *Ánglia* egy katonai *Státussá* legyen. *Ánglia* most félhet legkevesebbet az ellenségtől való meegtámadtatástól, 's még is most teszik legtöbbre a' tartandó katonaság' számát. Az úgy nevezett 7 esztendő háboruban alig volt félszáznyi katonánk, 's még is mindenütt megverettettek a' *Frantziák*. Átaljában szollván, egy jó gondolkodású tanátszó tsak azt mondhatná a' Régens Princznek, hogy *Ánglia* nem *Német* ország, és hogy itt nem vibetné véghez valaki azt, hogy 7 's 8 millióból álló esztendei költségek nevelésével bajszszos *Huszárokat* és *Lengyel Lántásokat* tart-on.

Lord Palmerston: — „A' mi magát *Nagy Britanniát* illeti, néki az 1791-dik esztendőben 18,000 katonája volt; most tsak 7000-rel van több: pedig meg kell gondolni, hogy melly sokkal több plántatartományai vannak most, a' mellyekbe *Nagy Britanniából* kell küldeni katonaságot. Tehát erre nézve is egy különös tartalék

tsoport kívántatik itthon. Azt sem lehet elfelejteni, hogy, ha szintén nem gyanítható is, de megtörténhető dolog, hogy a mi Frantzia országban őrizeten lévő ármádának, valóságos (activ) szolgálóra kell fordíttatni: ezen esetben tehát *Angliából* kellene oda feles seregeket általküldenünk, 's ezen esetre nézve sem böhtsesség sem gazdaság nem lenne olyan kevésre le szállítani ármádainkat, hogy szükségben ne küldbessünk segítő seregeket. Azt erősíté az Orátorunk (*Brougham*) hogy tsupa neveltség azt feltenni, hogy a' mi tengeri fegyveres házaink 's magazinumaink megnevekedvén, azoknak békességes időkben több őrző seregekre volna szükségek, mint megnevekedések előtt, minthogy egymért-föld hosszúságú magazinumnak megőrzésére is tsak annyi ember kívántatik, mint egy nyoltzadrész hosszúságának megőrzésére. A' kinek éjtzakai lopásnál és ragadozásnál egyéb nem forog is elméjében, az is által láthatja, hogy mennél nagyobb helyet foglal el valamely épület, annál több ember kívántatik annak megőrzésére. Oltalmazó sántzok is sok helyen építették és nem lenne gazdasági böhtsesség most mind ezeket, azért, hogy őriztetni ne kelljen, összezoamlani engedni, 's majd osztán, ha talán szükség találna lenni rájuk, ismét újra felépíttetni. —

„A' mi az *Irlandiának* kívántató 25,000 embereket illeti, erről, úgy mond *Lord Palmerston*, nem soká bővebb magyarázatot fog tenni az oda való Hadi Titoknok (*Robert Peel*), tsak azt kívánom ez úttal megjegyezni, hogy ezen két Országok (*N. Britannia és Irlandia*) oly szoros öszszesattoltatásban vannak egygyütt, hogy a' mi az *Irlandiai* népnek veszedelmére van, arra van az a' Nagy *Britanniának* is. Mind kettőnek java függ attól, hogy ha a' tisztviselő személyek életék' 's vagyonyok' veszedelmeztetésével eljárnak kötelességeiknek teljesítésében, a' Státus is illendő erő által oltalmaztassa őket. Tagadhatatlan do-

log az, hogy *Irlandiának* környűállásai sokatska fegyveres sereget kívánnak: de az is tagadhatatlan másfelől, hogy ha a' törvények azt kíváunyák, hogy a' személy és tulajdon oltalmaztassék, tebat azoknak oltalmaztatásokrol is gondoskodni szükség, kikre a' Státus a' törvényeknek bétöltetését bizta. —

„A' mi a' mi régi koloniáinkat, *Gibraltárt, Északi Amerikai* tartományainkat, *Jamaikát*, a' *Leeward* szigeteket, 's *Ney-Süd-Walest* illeti, ezekre az 1791-dik esztendőben 16,780 embereket fordítottunk; most 23,800-zat kívánnak Ministereink: tehát tsak 7020-szal többet, mint akkor. Ha 1791-ben 5600 embereket kívántak a' mi *Északi Amerikai* koloniáink: valósággal senki sem tsudálhatja, ha most 9500, és így 3900-zaltöbb kívántatik, mint akkor. Vannak ezen tartományoknak mind belső mind külső állapotjokra nézve oly környűállásaik; mellyek a' megnevekedett népért, és nem az ellen, kívánnak oda nagyobb oltalmazó erőt, mint eddig. Az 1791-dik esztendőtől fogva, a' melly időt oly nagyon kívánnak némely Orátoraink a' fennálló katonaság' számanak mértékűl felvenni, a' mi *Felső Kanadánk* egészen megnépesedett 's megmiveltetett. Az ott öszszegyűlt sok tőkepénz, az épületeknek megsokasodása, 's a' kiszélesedett megmivélődés, sokkal több katonaságot kívánnak most oda. A' mi ezen tartományoknak külső batorságokat illeti, hogy ezen tekintetben valamit felnünk lehetne, ennek gondolasától én meszsze vagyok, 's ki is kérem, hogy szavaimat valaki így ne magyarázza, minekutánna ezen tartományaink 's az *Amerikai szabad Státusok* között a' békesség és barátság egészen helyreállott, és mind két rész elégségesképpen meggyőződött affelől, hogy a' hadakozás által mind ketten sokat vesztenek, a' békességben való élés által pedig mind ketten sokat nyernek. De tsakugyan potjikai böhtsesség örökké feltenni azt a' lehettséget, hogy elkezdőd-

hétnek az ellenségeskedések; 's én nem félek feltenni ezt a' közönséges principiumot, hogy nints bátorságosabb eszköz arra, hogy valamely ország a' békeség és tsendesség eránt bátorságos lehessen, mint az, ha mindenkor oly állapotban van, hogy a' megtámadónak megfelelhessen. Soha sem volt a' gyengeség a' nemzetek' bátorságának fundamentuma. A' Parlamentumnak minden tagjai megegyezhetnek tehát vélem abban, hogy nem sok leszzen ezen tartományainknak bátorságokért az óda kívántató katonaság' számát valami 4000 emberekkel szaporítani, annnyival is inkább, hogy ezek oly meszsze lévén az anyaországtól, hogy némelykor még a' hajóknak oda való evezése is félbe szakad egyegy ideig, 's e' miatt néhány hónapok eltelhetnének addig, míg, valamely megtámadtatás miatt ezen tartományainknak segítséget küldhetnénk; pedig ezen tartományok Nagy Britanniának oly bétsek, hogy a' hajókészületekre 's egyéb épületekre való fa' dolgában, egy bizonyos grádusig egészen függetlenné tehetnek bennünket az *Északi Európai* országoktól. Hasonló okok kívánnják, hogy a' *Jamaika*' szigetén való őrző seregünket, a' melly eddig legfeljebb 2000 emberekből állott, ezentúl 4000 re szaporítsuk. Az Északi Amerikai szabad Státusoknak szárazon vizen való ereje naponként nevededik, 's ki kételkedhetik azon, hogy, ha mi ezekkel valamely szerentsélen eset miatt, mellyet valósággal sajnálhatnánk, hirtelenséggel valamely háboruba találnánk elegyedni, ezek egyszeriben a' mi Amerikai kolóniáinkat és szigeteinket fognák megtámadni. A' mi régi *Leewardi* szigeteinken eddig (tudni illik 1791-ben) 4221 emberekből állott az őrző sereg; most, a' Bermudi szigeteteket is ide vévén, 1200 vagy fegfeljebb 1500 emberrel kívánjuk 'azt szaporítani; pedig nem kell elfelejtenünk, hogy az Északi Amerikai szabad Státusokra való közönséges tekinteten kívül, melly ezen szigeteinket is ér-

deklí, még azt is elő kell hoznunk, hogy ezeknek egvygikén, úgy mint Antigoán, most egy nevezetes tengeri fegyveres házunk van, melynek őrzésére feles katonaság kívántatik.

(A' többi következik).

Igy ment rendre által Lord Palmerston az új kolóniákon is, 's ekképpen mindenikről megmagyarázta, hogy miért legyen azoknak szüksége a' jövő békeséges esztendőben azon álló seregekre, mellyeknek laistromát a' múlt kedden költ Magyar Kurirban látni lehetett. — A' *Napkeleti Indiában* és Frantzia országban lévő ármádákrol azt mondta, hogy azokrol nem szükség tanátskozni, minthogy azok *Angliának* semmibe nem kerülnek, mivelhogy az első a' *Napkeleti Indiai Kereskedő Társaság*, a' másikat pedig Frantzia ország tartja. —

„Ha azon seregeinket, így végezte szavait Lord Palmerston, mellyeket új kolóniáinkra nézve kellett tartanunk, a' mi egész ármádánk massájából kivesszük, úgy találjuk, hogy régi kolóniáinkra nézve tsak 7, Angliára nézve 8, Irlandiára nézve pedig 10 ezer, és így egész Európában mind egygyütt tsak 25 ezer emberrel kell, a' jövő békeséges esztendőbeli mérték szerént többet tartanunk, mint az 1791-dik esztendőben tartottunk. Hogy valyon Európának mostani állapotja seregeinknek tsak ily kevés számmal való neveltetését kívánja-e, hogy valyon fegyveres erőnek ezen neveltetése a' mi szabadságunkat ily nagyon veszedelmeztesse-e, 's több effélék, ezt egy erre kineveztetődő Biztosság megvizsgálhatja.“

Még ezen ülésben (Mártzius' 1-ső napján) meghatározta végezetre hosszás disputálás után a' Parlamentum, hogy megvizsgálás végett bótassék Biztosság' eleibe a' dolog.

Mártzius' 5-dikén ilyen tudósítást hirtetett-ki a' beteg Király' gyógyítására ügyelő öt Orvos Doktorokból álló Biztos-

ság Windsorbau az ő Felsége' állapotjáról: — “

„A' Király ő Felsége phisikai (testi) állapotja, jó, az elméje állapotja is tsendes volt a' lefolyt hónapban: hanem a' nyavalyája nem könnyebbedett semmit.“

A' Londonban lévő Belga Követ nagyon fényes vendégséget adott az Austriai Császári Fő Hertzegek' tiszteletére, a' hova a' Királyi-Ministerekén kívül minden ott lévő idegen Követek és Ministerek meghívatottak.

Medway nevű Linea hajó éppen most érkezvén haza a' Szent Helenai kikötőhelyből, a' Northumberlandrol egy levelet hozott egygyik tisztől, melynek enyiben áll summás foglatja: — “

„Napoleon és a' hozzá tartozók a' Longwood-i házban laknak minnyájan; mint látszik, tettzik neki a' lakás; némelykor ki lovagol annyira, a' mennyire a' szabad határ engedi; némelykor a' kertjében dolgozik; nem régen szántott a' szabad határon belől lévő földön. Ha ezen határon kívül akar menni, egy Anglus tiszt kíséri, hanem a' Napoleon kívánságára nem katonaruhában. Innét már sokan voltak Longwoodban, azért, hogy láthassák Napoleont: de nem telhetett kedvek, minthogy ő megtudván célzásokat, kikerült előllök. Tyler nevű Admirálisunk is meg akarta látogatni, de nem botsátotta-bé magához Napoleont, azt mondván, hogy előre nem tétett nálla jelentést. Ugy látszik, hogy a' Northumberlandon lévő tiszteket (a' kikkel oda útazott) legjobb szívvvel látja magánál.

Frantzia Ország'

Királyi Hertzeg Berrynek egy Nápolyi Királyi Hertzegaszszonnyal való összeházasulása bizonyos. Ez a' Hertzegaszszony a' Nápolyi Koronaörökös Hertzegnek a' maga első hitvesétől Mária Klementinától a' II-dik Leopold Császár' leányától 1798-ban November' 5-dik napján született Karolina nevű leánya. Ennek atyának test-

vér húga az Orleani Hertzeg' felesége. Már ki is nevezte a' Király a' házasulandóknak férfi és asszony nemén lévő Udvarnokjaikat.

A' Madridból Párisba érkezett levelek szerint a' Portugalliai Királyi két Hertzegaszszonyok, kik közül egygyiket a' Spanyol Király másikat ennek testvére veszi, már szerentsésen megérkeztek Brasiiliából Madera szigetéig. Kadixban fényes készüléttel várattattak.

A' Straszburgi újságban ezeket olvassuk: — “

„A' rosz gondolkodású emberek soha el nem fáradnak a' leggyávább híreknek elterjesztésében, attól a' reménységtől tápláltatván, hogy félelmet gerjeszhetnek fel, s a' népet rettegeések között tarthatják, s kötelességeitől elvonhatják. Mind ezeken a' sebesen és gyakorta nagy méreesszeggel elterjesztett hírekben reá lehet arra a' revolúziós időbeli pestisre esmérni, melynek mindenkor tsak az a' célja, hogy minden társasági rend felfordittassék s minden törvényes hatalom semmivé tétetessék. A' Préfektus, tudósíttatva lévén a' felől, hogy mi tsoda következesei legyenek az ilyen nyúghatatlankodtató híreknek, melyek miatt már is sok emberek fogságra estek, ilyen Hirdetést tétete közönségesé: — “

„Straszburgnak lakosai! Titeket ismét tévedésre venni, s hazugságoknak hirtelése által nyúghatatlankodtatni iparkodnak. A' rosz gondolkodású emberek mindenütt mozgásban vannak; egy halokló résznek kétségbeesése, a' melly pedig már fejet hajthatna a' böltességnek, leggyávább híreket költ ki. Hogy Bonaparte Frantzia országba kiszállott; hogy egész Frantzia országban támadás uralkodik; hogy a' Királyi tisztek hivatalaikat elhagyni akarják; s hogy a' Szövetséges seregek azon résznek, a' melly egész Európa' tsendességének ellensége, megéllői legyenek; efféle beszédek adattatnak néhány napoktól fogva száj-

rol szájra még a kávéházakban is, a nélkül, hogy még eddig mind ezeknek eredeti kútféjeket kitanúlni lehetett volna. Meghívom a jó polgárokat 's különösen a nemzeti őrző seregeket, hogy minden embert a ki effőle gyáva és esztelen meséket elhíresztelni mérészel, vezessenek a tisztviselői karok' eleibe. Parantsolom a Politziái karoknak, hogy a vigyázást kettőztessék, 's a közönséges tsendességnek megháborítóit, kiknek ditsekedéseiket és fetségeiket már tovább megvetni azért nem lehet, hogy oly emberek is találtnak, a kiknek ezek a magok könnyűhivósége miatt nyughatatlanságot okozhatnak, fogdosassák el és a büntetésre adják által. —

„*Straszburnak lakosai!* A szövetséges seregeknek fenytéktartása, az ő Generálisainak a Frantzia tisztviselői karokkal való jó egygyessége, az az Európai Kabinétek és Fő vezérjeik által megújítva tétett ígélet, hogy a Törvényességet segelleni fogják, 's Lord Castlereághnak a Parlamentumban tartott beszédje, nem elég kezességek-é mind ezek néhány Német újságoknak gonosz lelkű állatásai ellen, 's nem tehetnek-é bátrakká titeket a lázzasztóknak 's eme revolúziós fejű embereknek veszedelmes czélzássai ellen a kiknek tsak ez az ő kiválasztott mondások: *Roszsziért rosszat!* 's az egyéb következésekkal igen keveset gondolnak? *Straszburnak lakosai!* lássatok kereskedeseitekhez, munkáitokhoz. Távoztassatok el magatoktól, minden változás 's a Királyi Országlásnak felfordíttatása eránt való minden félelmet. *Éljen 18-dik Lajos!*

„Költ *Straszburnban*, Mártzius' 11-dik napján 1816-ban.

„Gróf Bouthillier
„Alsó Rénusi Prefektus.

M. Grouchy megérkezett Amerikába *Baltimoreba*. — A' Frantzia birodalom' Ex-Fő-Cancelláriusa Cambaceres egy időtől fogva *Brüsselbe* tartózkodik, mindenektől nagyon elvonta magát, 's ki-vált az ugyan ott lévő sok Frantziák elől a' hol tsak lehet mindenütt kitér. Egypalotát meg akar vásárolni, melyből azt hozzák-ki, hogy végképpen meg akar ott nyomulni.

B e t s.

Császár ő Felsége' azon szerentsés időpont' emlékezetének örökössé való tételésére, melyben Császárné ő Felsége, azt az országot és várost, a' mellyek, hogy az ő Felsége' születésének helyei lehetnek, ditsősségnek tartják, még egyszer meglátta, megparantsolni méltóztatott, hogy az ő Felségek utóbbszori *Majlandba* való járásokra nézve, egy emlékeztető pénz veretessék, a' melly is Felséges Aszszonyunknak a' haza' kegyes Fejedelem Aszszonyának, *Majlandból* lett elindulása előtt mélységes tisztelettel béműtatott.

Ezen emlékeztető pénznek első oldalán szemléltetik, a' festés mesterségének legszébb idejebéli régi emlékeztető pénznek mustrája szerént a' Császárné 's Királyné ő Felsége mejképe, egy fátyollal és Diademával ékeskedvén. Körül ezen irás: *Mária Lud. Austr. Imp. Longob. et Venet. Reg.* keresztben pedig ez: *Uxori ad lares reduci Franciscus;* olvastatnak.

A' pénz' tulsó oldala Írist ábrázolja, a' mint szárnyon és a' szivárványtól körül sugároztatva, mint égi posta le-száll, hogy békességet és boldogságot hirdessen: Körül ezen irás: *Íris Augusta;* keresztben pedig ez: *Mediolani MDCCCXVI.*

Mártz. 20-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 322 1/3 forintot. *Váltótalában.*